

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Zittingsdocument

A7-0206/2010

24.6.2010

VERSLAG

over de bijdrage van het regionaal beleid van de EU aan de bestrijding van de financieel-economische crisis, onder speciale verwijzing naar doelstelling 2 (2009/2234(INI))

Commissie regionale ontwikkeling

Rapporteur: Rodi Kratsa-Tsagaropoulou

PR_INI

INHOUD

Blz.

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT **Error! Bookmark not defined.**

TOELICHTING ..... **Error! Bookmark not defined.**

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE **Error! Bookmark not defined.**

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de bijdrage van het regionaal beleid van de EU aan de bestrijding van de financieel-economische crisis, onder speciale verwijzing naar doelstelling 2 (2009/2234(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien het werkdocument van de Commissie getiteld: Raadpleging over de toekomstige "EU 2020"-strategie (COM(2009)0647),
- gezien de Mededeling van de Commissie "Cohesiebeleid: strategisch verslag 2010 over de uitvoering van de programma's 2007-2013" (COM(2010)0110),
- gezien het zesde voortgangsverslag van de Commissie over de economische en sociale cohesie (COM(2009)0295),
- gezien de Mededeling van de Commissie "Op weg naar Europees herstel" (COM(2009)0114),
- gezien de Mededeling van de Commissie "Cohesiebeleid: investeren in de reële economie" (COM(2008)0876),
- gezien de Mededeling van de Commissie "Nieuwe vaardigheden voor nieuwe banen: anticipatie op en onderlinge afstemming van de arbeidsmarkt- en vaardigheidsbehoeften" (COM(2008)0868),
- gezien de Mededeling van de Commissie "Een Europees economisch herstelplan" (COM(2008)0800),
- gezien de Mededeling van de Commissie "Van financiële crisis naar herstel: een Europees actiekader" (COM(2008)0706),
- gezien de aanbeveling van de Raad inzake de actualisering voor 2009 van de globale richtsnoeren voor het economisch beleid van de lidstaten en de Gemeenschap en inzake de tenuitvoerlegging van het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten (COM(2009)0034),
- gezien de nationale strategische verslagen van de lidstaten voor 2009,
- gelet op Verordening (EG) nr. 1083/2006 van de Raad van 11 juli 2006 houdende algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds en het Cohesiefonds en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1260/1999¹,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 11 maart 2009 over het cohesiebeleid: investeren

---

¹ PB L 210 van 31.7.2006, blz. 25.

in de reële economie¹,

- gezien het advies van het Comité van de Regio's over het zesde voortgangsverslag van de Commissie over de economische en sociale cohesie (COTER-IV-027),
  - gezien de European Economic Forecast – Autumn 2009/European Economy 10/2009 – van het Directoraat-generaal economische en financiële zaken van de Commissie,
  - gezien het kwartaalverslag over de eurozone – volume 8 nr. 4 (2009) – van het Directoraat-generaal economische en financiële zaken van de Commissie,
  - gelet op artikel 48 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie regionale ontwikkeling (A7-0206/2010),
- A. overwegende dat in de periode 2000-2006 69,8 miljoen Europeanen (d.w.z. 15,2% van de totale bevolking) in gebieden van doelstelling 2 leefden en steun ten belope van in totaal 22,5 miljard EUR (9,6% van de totale middelen) ontvingen, er 730.000 bruto arbeidsplaatsen zijn gecreëerd, de meeste indicatoren (betreffende werkgelegenheid, innovatie, onderzoek en ontwikkeling (O&O), arbeidsparticipatie, onderwijs en opleiding, levenslang leren) een positief beeld te zien gaven terwijl het beeld bij andere indicatoren (directe buitenlandse investeringen, productiviteit) slechter was dan dat van de convergentieregio's, en dat deze gebieden wat de ontwikkeling van het bbp per hoofd van de bevolking betreft in vergelijking met het EU-gemiddelde weliswaar beter scoren (122%) dan de convergentieregio's (59%), maar in de genoemde periode toch een daling van 4,4% laten zien,
- B. overwegende dat na de hervorming van 2006 doelstelling 2 nu betrekking heeft op verbetering van de regionale productiviteit en werkgelegenheid, in totaal 168 regio's in 19 lidstaten betreft met 314 miljoen inwoners, en voor de periode 2007-2013 beschikt over een financieringsbedrag van 54,7 miljard EUR (iets minder dan 16% van de totale middelen), waarvan ongeveer 74% bedoeld is voor kennisverbetering en innovatie (33,7%) en voor méér en betere banen (40%),
- C. overwegende dat, uitgaande van de meest recente prognoses van de Commissie (voor 2009-2011), de arbeidsmarktsituatie negatief zal blijven en het werkloosheidspercentage in de EU op 10,25% zal uitkomen, met een verlies aan banen van 2,25% in 2009 en van 1,25% in 2010 met onder andere een toename van de sociale tweedeling in de lidstaten; in de regio's van de EU zien we in de belangrijkste sectoren: a) een toename van het aantal nieuwe orders en van het vertrouwen, waardoor het globale beeld van de industrie in de EU verbetert, hoewel de productie 20% lager ligt dan begin 2008, b) een aanhoudende daling van de activiteiten van de productiesector, en c) onverminderd grote problemen bij de toegang van het MKB tot microkredieten/financiering,
- D. overwegende dat de crisis aanvankelijk inderdaad meer gevolgen had voor mannen, maar dat het aantal ontslagen momenteel gelijk is voor mannen en vrouwen, van wie de arbeidsparticipatie in de meeste EU-lidstaten lager ligt dan bij mannen; verder

---

¹ Aangenomen teksten, P6_TA(2009)0124.

overwegende dat we van crises in het verleden hebben geleerd dat vrouwen een groter risico lopen om bij verlies van hun baan geen ander werk te vinden; dat gelijkheid van mannen en vrouwen productiviteit en economische groei positief beïnvloedt en dat de arbeidsparticipatie van vrouwen talloze sociale en economische voordelen heeft,

- E. overwegende dat op basis van de nationale strategische verslagen voor 2009 en het strategisch verslag voor 2010 van de Commissie over het cohesiebeleid en de uitvoering van de programma's 2007-2013 kan worden gesteld dat de lidstaten de instrumenten, middelen en procedures die de Commissie had voorgesteld voor versoepeling van het cohesiebeleid, met als doel het aanpakken van de crisis en het vergroten van de reële uitgaven (bijv. aanpassingen aan de strategische richtsnoeren, prioriteiten en financieringsmogelijkheden in de operationele programma's, en vereenvoudiging van de toepassingsprocedures), op sterk uiteenlopende manieren hebben gebruikt,
- F. overwegende dat de Commissie vanaf oktober 2008 een aantal maatregelen heeft voorgesteld gericht op versnelling van de toepassing van de programma's voor het cohesiebeleid 2007-2013, alsook op mobilisering van alle bronnen en middelen van dat beleid, teneinde de herstelinspanningen op nationaal en regionaal niveau direct en op doeltreffende wijze te ondersteunen,
- G. overwegende dat de strategie van de Commissie gericht op versnelling van de investeringen en vereenvoudiging van de programma's van het cohesiebeleid, in de vorm van aanbevelingen aan de lidstaten en wetgevings- en niet-wetgevingsmaatregelen, stoelt op de volgende drie assen: a) meer flexibiliteit voor de cohesieprogramma's, b) meer steun voor de regio's, en c) slimme investeringen voor de cohesieprogramma's; verder overwegende dat in 2010 van de 64,3 miljard EUR die voor werkgelegenheid en concurrentievermogen zijn bestemd, 49,4 miljard EUR voor cohesie moeten worden gebruikt (een stijging van 2% ten opzichte van 2009) en 14,9 miljard EUR voor concurrentievermogen (een stijging van 7,9% ten opzichte van 2009),
  - 1. benadrukt, tegen de achtergrond van de mondiale financieel-economische crisis en de huidige economische malaise, dat het regionaal beleid van de EU een belangrijk *uitvoeringsinstrument* is dat op Europees niveau een essentiële rol speelt bij het herstel van de economie omdat het de grootste communautaire bron van investeringen in de reële economie is en een belangrijke aanvulling op de overheidsinvesteringen, waaronder die op regionaal en plaatselijk niveau; merkt op dat het van wezenlijk belang is te zorgen voor een succesvolle uitweg uit de crisis om op de lange termijn duurzame ontwikkeling te bewerkstelligen door het concurrentievermogen, de werkgelegenheid en de aantrekkelijkheid van Europese regio's te versterken;
  - 2. wijst erop dat de Structuurfondsen nuttige instrumenten zijn, die speciaal zijn ontworpen om te helpen bij de sociaal-economische herstructurering van de regio's, vergroting van de economische, sociale en territoriale cohesie en tenuitvoerlegging van het Europees plan voor economisch herstel, en in het bijzonder bij het vergroten van het concurrentievermogen en het creëren van banen door middel van steun voor hun stelselmatige en doeltreffende gebruik; benadrukt dat de concurrentiedoelstelling niet ten koste van de samenwerking en solidariteit tussen regio's verwezenlijkt mag worden;
  - 3. is verheugd over het feit dat, in de periode voorafgaand aan de crisis, in de regio's van

doelstelling 2 bij de meeste indicatoren positieve resultaten zijn geboekt, waarbij zij verwezen naar de successen op de gebieden werkgelegenheid, innovatie, onderzoek en ontwikkeling (O&O), arbeidsparticipatie, onderwijs en opleiding, en levenslang leren; benadrukt dat de gevolgen van de crisis voor de economie niet mogen leiden tot een vermindering van de steun voor meer en betere banen, en dringt aan op verduurzaming van deze vergelijkende voordelen middels versterking van de instrumenten van doelstelling 2;

4. is uitermate verheugd over de basisprioriteiten van de "EU 2020"-strategie, in het bijzonder een slimme, duurzame en inclusieve groei, die - onder andere - wordt bereikt door benutting van nieuwe bronnen voor duurzame economische groei op basis van de digitale economie, verbetering van de kwaliteit van het regelgevend kader voor versterking van de territoriale en sociale cohesie, bevordering van betere voorwaarden en een beter bedrijfsklimaat met eerlijke concurrentie, nieuwe banen, ondernemerschap en innovatie in alle regio's, ontwikkeling van het MKB en ondersteuning van het groeipotentieel van kleine en middelgrote ondernemingen; steunt voorts het streven naar meer en betere banen, met passende arbeidsvoorwaarden, voor mannen en vrouwen, waarbij ook de toegang tot onderwijs en opleiding gewaarborgd moet zijn; dringt aan op een verdere uitbouw van dit beleid door onder andere het benutten van de voordelen van de Europese interne markt in het kader van een toekomstige verdieping van de "EU 2020"-strategie, waarbij doelstelling 2 gericht blijft op het creëren van territoriale cohesie binnen de EU;
5. is verontrust over de negatieve sociale gevolgen van de crisis in de regio's van doelstelling 2, zoals de stijging van de werkloosheid, de armoede en de sociale uitsluiting, die met name de kwetsbare bevolkingsgroepen (werklozen, vrouwen, ouderen) treffen en roept de Commissie op om initiatieven te nemen voor ondersteuning van het MKB teneinde de bestaande banen levensvatbaar te houden en zoveel mogelijk nieuwe banen te creëren;
6. benadrukt dat economische, sociale en territoriale cohesie het hart moet vormen van de "EU 2020"-strategie; het cohesiebeleid en de Structuurfondsen zijn namelijk cruciale instrumenten om de prioriteiten van een slimme, duurzame en inclusieve groei in de lidstaten en de regio's te verwezenlijken;
7. onderstreept de importantie van de geringere nationale medefinanciering voor de programma's, onder andere leidend tot problemen in het kader van doelstelling 2 (ten gevolg van de moeilijke situatie van de overheidsfinanciën in meerdere lidstaten), en steunt het beleid van de Commissie gericht op het gebruik van de communautaire bijdrage; acht het derhalve noodzakelijk dat de wijziging van Verordening 1083/2006 in haar huidige, door het Parlement aangenomen vorm, met spoed wordt uitgevoerd, en is van oordeel dat de 100%-financiering te ver gaat, aangezien daardoor de prikkel voor de lidstaten wordt weggenomen om middels nationale medefinanciering de effectiviteit en doelmatigheid van de gesteunde maatregelen te waarborgen en sluit zich aan bij het oordeel van de Raad om het zogeheten "frontloading" (bevoorrading vooraf) in de huidige vorm af te wijzen;
8. wijst erop dat 13 van de 117 operationele programma's waaraan met middelen van het

Europees Sociaal Fonds medefinanciering wordt toegekend (die in Oostenrijk, Duitsland, Hongarije, Ierland, Letland, Litouwen, Nederland, Polen, Portugal, twee in het Verenigd Koninkrijk en twee in Spanje) zijn gewijzigd, te weten het inspelen op bepaalde behoeften ten gevolg van de huidige crisis, en verzoekt de Commissie de lidstaten te helpen bij het gebruiken van deze mogelijkheid van flexibiliteit om hun programma's te heroriënteren en de betrokken regionale en lokale actoren op grote schaal en zo snel mogelijk hiervan op de hoogte te stellen teneinde, op de korte termijn, kwetsbare groepen en categorieën te versterken;

9. wijst erop dat het zesde verslag over de situatie inzake de economische en sociale cohesie de verschillende sociaal-economische situaties in de drie verschillende regio's weerspiegelt, met name wat hun creatieve, innovatieve en ondernemerscapaciteiten betreft. De huidige economische crisis en de diverse variabelen die de regionale ontwikkelingsmogelijkheden (zoals demografie, toegankelijkheid en innovatievermogen) beïnvloeden, zijn belangrijke factoren die bij het beoordelen van de economische situatie op lokaal en regionaal niveau en het uitstippelen van een efficiënt cohesiebeleid in aanmerking moeten worden genomen;
10. steunt het voorstel van de Raad om de voorschotten in 2010 voor het Europees Sociaal Fonds met 4% en voor het Cohesiefonds met 2% te verhogen, evenwel uitsluitend voor lidstaten die hun BBP met meer dan 10% hebben zien terugvallen of die betalingsbalanssteun van het IMF hebben ontvangen; roept de Commissie op de oorzaken van de vertraging bij de uitvoering te onderzoeken en op zoek te gaan naar flexibele oplossingen voor de n+2/n+3 regels, zodat de lidstaten de middelen niet mislopen;
11. betreurt het feit dat het zesde voortgangsverslag van de Commissie betreffende de sociaal-economische cohesie geen concrete kwalitatieve en kwantitatieve gegevens over de korte- en langetermijngevolgen van de financieel-economische crisis in de regio's van de EU bevat, in het bijzonder voor de belangrijkste sociaal-economische indicatoren; verzoekt de Commissie dan ook een speciaal verslag c.q. studie te presenteren over de gevolgen van de sociaal-economische crisis in de regio's van de EU en met name in de regio's van doelstelling 2 en de afbouwregio's, alsmede over een mogelijke vergroting of verkleining van regionale verschillen in het kader van de crisis; is van oordeel dat deze evaluaties met spoed moeten worden uitgevoerd om negatieve ontwikkelingen te kunnen tegengaan en ervoor te zorgen dat ze gebruikt kunnen worden als basis voor een voorstel over de voortzetting van doelstelling 2 op die gebieden waar zij een toegevoegde waarde met het oog op nationale fondsen kan verschaffen;
12. is verheugd over de steunmaatregelen voor het bedrijfsleven in het kader van het cohesiebeleid (ongeveer 55 miljard EUR in de periode 2007-2013), waarvan een groot deel betrekking heeft op bevordering van innovatie, technologieoverdracht en de modernisering van het MKB, gezien het belang van succesvoorbeelden in deze sector, en is van oordeel dat deze steunmaatregelen gericht moeten zijn op de lange termijnherstructurering van bedrijven en de overgang naar een meer duurzame economie en niet op 'bluswerkzaamheden' op de korte termijn, die in veel gevallen ook niet stroken met het beleid inzake overheidssteun;
13. benadrukt dat om de crisis te bestrijden geïnvesteerd moet worden in onderzoek en

ontwikkeling, evenals in innovatie, onderwijs en zuinige technologie, wat goed zal zijn voor zowel traditionele sectoren en landelijke gebieden als voor een diensteneconomie met veel hoogopgeleide arbeidskrachten, en dan ook tevens de economische, sociale en territoriale cohesie versterkt; wijst erop dat het belangrijk is betaalbare en toegankelijke financiering te waarborgen en dat de Structuurfondsen hierbij een cruciale rol spelen;

14. vraagt de Commissie en de lidstaten te zorgen voor permanente monitoring van de gevolgen van de crisis in verschillende sectoren, alsmede van de benutting van de speciaal voor de regio's van doelstelling 2 gecreëerde financieringsinstrumenten ter versterking van het ondernemerschap en ter ondersteuning van het MKB, en de instellingen van een sociale en solidaire economie die gezamenlijk tot doel hebben het concurrentievermogen van deze bedrijven en daarmee tevens de werkgelegenheid te vergroten en ter ondersteuning van een zo breed mogelijke toegang tot de technische financiële instrumenten (Jaspers, Jeremie, Jessica en Jasmine); vraagt de Commissie en de lidstaten dit bewijsmateriaal te gebruiken om de toekomstige doelstelling 2 voor cohesie binnen de EU voor te bereiden en deze af te stemmen op die gebieden, op regionaal en lokaal niveau, waar de toegevoegde waarde van EU-steun kan worden aangetoond (waaronder in het bijzonder innovaties in de toerisme-, diensten-, IT- en industriesector vallen, naast bescherming en verbetering van het milieu en mogelijkheden in de ontwikkeling van duurzame energiebronnen of technologieën die tot een aanzienlijke verbetering van traditionele energiebedrijven leiden, met speciale aandacht voor uitstootverlaging en het minimaliseren van de afvalproductie, alsook innovaties in de primaire sector);
15. roept de Commissie en de lidstaten op om alle synergieën van de instrumenten in het kader van het cohesie- en mededingingsbeleid op regionaal, nationaal, transnationaal en Europees vlak te benutten en te bevorderen;
16. is verheugd over het beleid van de Commissie gericht op a) verlenging van de subsidiabiliteitsperiode van de operationele programma's 2000-2006, teneinde te komen tot een optimale benutting van de middelen van het cohesiebeleid, en b) vereenvoudiging van de administratieve vereisten en procedures, en van het financieel beheer van de programma's, in combinatie met waarborgen betreffende de noodzakelijke controles in verband met mogelijke fouten en misbruik; er moeten hiertoe voorschriften in het leven worden geroepen om waardevolle projecten te bevorderen en onrechtmatig handelen reeds op voorhand tegen te gaan;
17. steunt het beleid van 'prefinanciering' voor de programma's van het cohesiebeleid 2007-2013, dat voor 2009 onmiddellijk voor een liquiditeit ten belope van 6,25 miljard EUR heeft gezorgd voor de investeringen in het kader van de voor elke lidstaat goedgekeurde financieringsenveloppen;
18. wijst erop dat de stedelijke regio's en de stedelijke centra van nature te kampen hebben met belangrijke en bijzondere sociale problemen (hoge werkloosheid, marginalisatie, sociale uitsluiting, enzovoort), die door de crisis zelfs nog zijn toegenomen en die zorgvuldig bestudeerd moeten worden teneinde de gepaste actieve maatregelen op korte en lange termijn te kunnen nemen;
19. steunt het door de Commissie in 2009 geïntroduceerde beleid van steun en de nieuwe

financieringsinstrumenten voor grote projecten in de regio's (projecten waarvan de totale kosten meer dan 50 miljoen EUR bedragen), waardeert het belang van financiële instrumenten en samenwerking met de EIB, met name JASPERS, JEREMIE en JESSICA, en dringt aan op een verdere vergroting tot boven de 25% van de via JASPERS (Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions) verstrekte financiering speciaal met betrekking tot de regio's van doelstelling 2, voor het stimuleren, volledig voorbereiden en sneller ten uitvoer leggen van deze projecten, waarvan het aantal in de huidige fase nog beperkt is; hoopt dat de bestaande verhoging van de middelen voor JASPERS een (middel)lange termijnimpact op de groei van het economisch concurrentievermogen van Europese regio's heeft, en dringt aan op een periodieke vergelijkende analyse tussen de verkregen resultaten en de beoogde doelen, evenals tussen de verstrekte financiering en de voor de doelstellingen benodigde financiering;

20. benadrukt dat uitsluitend via een werkelijk geïntegreerd bestuur op meerdere niveaus van lokale, regionale, nationale, grensoverschrijdende en EU-overheidsinstanties het EU-, nationale en regionale beleid efficiënt en effectief kan zijn; roept de Commissie op te bekijken welke mogelijkheden er zijn voor innovatiegerelateerde territoriale samenwerking, zowel op nationaal als internationaal niveau, voor elke doelstelling van het cohesiebeleid, en te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de doelstelling van Europese territoriale samenwerking te versterken wat betreft de bevordering van innovatiegerelateerde samenwerking tussen regio's; tegelijk met de versterking van de doelstelling van territoriale samenwerking (doelstelling 3), moet de mogelijkheid om in het kader van doelstelling 2 acties op het gebied van transnationale territoriale samenwerking te ontwikkelen, eveneens worden versterkt; is van oordeel dat een dergelijke mogelijkheid tegenwoordig wordt geboden in artikel 37, lid 6, letter b) van Verordening (EG) nr. 1083/2006; is van mening dat de versterking van territoriale samenwerking vergezeld moet gaan van een groter budget voor deze uitgebreide territoriale samenwerking, zonder de totale begroting voor de cohesiedoelstellingen te veranderen;
21. steunt de voorgestelde wijzigingen in de uitvoeringsbepalingen, die beogen de flexibiliteit van de Structuurfondsen te vergroten en ze in staat te stellen beter op de buitengewone economische omstandigheden in te spelen middels de onmiddellijke uitvoering van 455 programma's van het cohesiebeleid, in het bijzonder in de regio's van doelstelling 2, met inachtneming evenwel van het feit dat ook de nationale en regionale instellingen en beheerautoriteiten zich aan deze nieuwe omstandigheden zullen moeten aanpassen, ter voorkoming van misstanden of beheerstekorten, en om het mogelijk te maken overgebleven fondsen naar andere lopende of nieuwe projecten over te hevelen; dringt bij de beheerautoriteiten aan op oplossingen om de uitvoeringsefficiëntie van operationele programma's onder doelstelling 2 te vergroten;
22. benadrukt dat in bijzondere omstandigheden (zoals de economische crisis) uitzonderingsgewijs grotere flexibiliteit nodig is van de norm N+2, rekening houdend met de doelstellingen van het cohesiebeleid en de gevolgen van conjunctuurveranderingen voor overheidsfinancieringen en private investeringen;
23. beveelt aan om alle fondsen die in een bepaalde regio niet zijn benut vanwege bepalingen

N+2 en N+3 opnieuw te bestemmen voor projecten op regionale basis en communautaire initiatieven;

24. verzoekt de Commissie de resultaten van het actieplan – initiatief met wetgevende voorstellen voor kleine ondernemingen na één jaar van toepassing (december 2008) te beoordelen, en daarbij vooral te kijken naar de effecten op hun concurrentievermogen en de toegang tot financieringsinstrumenten en operationele financiële middelen, evenals op de bevordering van nieuwe innovatieve bedrijven en verlaging van de administratieve lasten;
25. benadrukt de positieve gevolgen van gelijkheid van mannen en vrouwen voor economische groei; wijst in dit verband op het feit dat in diverse studies is berekend dat als de cijfers op het gebied van werkgelegenheid, parttime werk en de productiviteit van vrouwen vergelijkbaar zouden zijn met die van mannen, het BBP na 2013 zou toenemen met 30%; dringt er daarom op aan bijzondere aandacht te besteden aan projecten met financiering van de Structuurfondsen die de gelijkheid en de arbeidsparticipatie van vrouwen bevorderen;
26. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de lidstaten.

TOELICHTING

Inleiding

Het regionaal beleid van de EU is, tegen de achtergrond van de mondiale financieel-economische crisis en de huidige economische malaise in Europa, een belangrijk instrument dat een essentiële rol speelt bij het herstel van de economie omdat het de grootste communautaire bron van investeringen in de reële economie is en een belangrijke aanvulling op de overheidsinvesteringen, waaronder die op regionaal en plaatselijk niveau; In de wetenschap dat de EU niet over doeltreffende mechanismen voor economische coördinatie en evenwichtige groei beschikt, is het cohesiebeleid middels de Structuurfondsen en andere instrumenten van cruciaal belang.

Het regionaal beleid vormt niet alleen een instrument voor het 'blussen' van de negatieve sociaal-economische gevolgen van de crisis, maar ook een langetermijninstrument voor het aanpakken van de structurele problemen die door de crisis aan het licht zijn gekomen, met name op de gebieden concurrentievermogen en werkgelegenheid in de regio's van doelstelling 2. Dit verslag richt zich op de acties voor de verwezenlijking van de twee belangrijkste pijlers van het Europees actieplan voor economisch herstel en in het bijzonder het concurrentievermogen, middels een stelselmatig en doeltreffend gebruik van de (financiële) middelen die daarvoor beschikbaar zijn.

De economische crisis en 'concurrentievermogen en werkgelegenheid op regionaal niveau'

Doelstelling 2 was en is een van de belangrijkste pijlers van het cohesiebeleid en dat belang is op dit moment, nu we de crisis proberen te overwinnen, onder andere door vergroting van het concurrentievermogen van de Europese regio's en door ze voor te bereiden op de periode ná de crisis, extra groot.

In de periode 2000-2006 betrof doelstelling 2, voor steun voor de sociaal-economische herstructurering van regio's met een ontwikkelingsachterstand, 15,2% van alle Europeanen (ongeveer 69,8 miljoen mensen). Zij ontvingen in totaal financiering ten belope van 22,5 miljard EUR (9,6% van de totale middelen), en er werden naar schatting 730.000 *bruto* arbeidsplaatsen gecreëerd.

Deze regio's kunnen worden ingedeeld in de volgende categorieën: a) industriezones (8,5%) met een werkloosheid die hoger is dan het communautaire gemiddelde, met werkgelegenheid in de industrie die hoger is dan het communautaire gemiddelde en voortdurend daalt, b) landbouwzones (5,2%) met een bevolkingsdichtheid lager dan 100 inwoners per vierkante kilometer, met werkgelegenheid in de landbouwsector die hoger is dan twee keer het communautaire gemiddelde, met een werkloosheid die hoger is dan het communautaire gemiddelde en met een voortdurend afnemende bevolking, c) stedelijke zones (1,9%) met een langdurige werkloosheid die hoger is dan het communautaire gemiddelde, met een hoog armoedecijfer, met een uitermate ondergewaardeerd sociaal klimaat, met een hoge criminaliteit en met een laag opleidingsniveau, d) visserijzones (0,3%), en e) gemengde zones

(2,1%).

Na de hervorming van 2006 betreft doelstelling 2 nu versterking van het regionaal concurrentievermogen en de regionale werkgelegenheid in 168 regio's in 19 lidstaten (zie bijlage I), met in totaal 314 miljoen inwoners, waarvoor in de periode 2007-2013 een totaalbedrag van 54,7 miljard EUR (d.w.z. bijna 16% van de totale middelen) beschikbaar is. De volledige benutting en bijdrage van doelstelling 2 aan de globale strategie voor herstel van onze economieën en hun concurrentievermogen is dus buitengewoon significant. Van belang is erop te wijzen dat 73,7% van dit bedrag bedoeld is voor: a) verbetering van kennis en innovatie (33,7%), en b) méér en betere banen (40%). Het corresponderende percentage voor de regio's van doelstelling 1 is flink kleiner (40%), hoewel het bedrag in absolute termen vanwege de buitengewone behoeften van de desbetreffende regio's veel groter is (zie bijlage II).

Uit het laatste voortgangsverslag van de Commissie betreffende de sociaal-economische cohesie valt op te maken dat de meeste indicatoren van doelstelling 2, zoals werkgelegenheid, innovatie, onderzoek en ontwikkeling (O&O), arbeidsparticipatie, onderwijs en opleiding en levenslang leren, vóór de economische crisis goede resultaten te zien gaven, terwijl bij andere indicatoren, zoals toename van de directe buitenlandse investeringen en de productiviteit, de convergentieregio's beter scoorden (zie bijlage III).

Vóór de crisis, in de periode 2000-2006, steeg het inkomen per hoofd van de bevolking in vergelijking met het communautaire gemiddelde in totaal met zes procent, maar in de convergentieregio's steeg het met 4% in vergelijking met het communautaire gemiddelde, om uiteindelijk uit te komen op 59%, hetgeen nog altijd een stuk verwijderd is van de doelstelling van 75%. De concurrentievermogen- en werkgelegenheidsregio's (doelstelling 2) bevonden zich weliswaar op een hoger niveau dan de andere regio's (122%), maar vertoonden in de genoemde periode wel een daling van 4,4%. De grote toename van de productiviteit in de convergentieregio's verklaart voor een belangrijk deel waarom het verschil in inkomen per hoofd van de bevolking zo sterk is afgenomen (zie bijlage IV).

Sinds 2000 is de productiviteit in de industrie- en dienstensectoren in de convergentieregio's jaarlijks met 2% toegenomen, d.w.z. twee keer zo veel als in de concurrentievermogen- en werkgelegenheidsregio's van doelstelling 2. Deze toename kan worden verklaard door de steun voor onderwijs, het bredere en betere gebruik van informatie- en communicatietechnologieën en de stijging van de directe buitenlandse investeringen. Tegelijkertijd bestaan er nog grote verschillen in opleidingsniveau tussen regio's. Het aantal mensen met een diploma is in de regio's van doelstelling 2 bijna 9% hoger dan in de convergentieregio's. Ook de deelname aan levenslang leren blijft in de convergentieregio's flink achter: uitgedrukt in een percentage is het slechts de helft van wat we in de regio's van doelstelling 2 zien.

Door de financieel-economische crisis zijn de zwakke punten van de regio's en van het convergentieplaatje op Europees niveau, alsook de structurele tekortkomingen, met name wat betreft het concurrentievermogen en de werkgelegenheid van de regio's, duidelijk aan het licht gekomen. Uitgaande van de meest recente prognoses van de Commissie (voor 2009-2011) zal de arbeidsmarktsituatie negatief blijven en zal het werkloosheidspercentage in de EU op 10,25% zal uitkomen, met een daling van het aantal banen van 2,25% in 2009 en van 1,25%

in 2010.

De crisis heeft in de belangrijkste sectoren ook in de huidige periode een aantal gevolgen, te weten: a) toename van het aantal orders en van het vertrouwen, en verbetering van het beeld in de industrie in de EU, resulterend in een stabilisering van de industriële productie, zonder dat evenwel van een spectaculair herstel kan worden gesproken (op een niveau dat 20% lager ligt dan begin 2008 (zie bijlage IV), b) een voortdurende daling van de activiteiten van de productiesector, en c) voortdurende problemen voor het MKB bij de toegang tot microkredieten en financiering.

De enorme problemen (een hoge staatsschuld, een groot begrotingstekort) die veel lidstaten op het vlak van de overheidsfinanciën ondervinden, vormen een negatieve en remmende factor op de nationale medefinancieringsbedragen voor de programma's van doelstelling 2. Helaas beschikken we op dit moment over onvoldoende heldere kwalitatieve en kwantitatieve gegevens betreffende lange- en korte termijngevolgen van de financieel-economische crisis in de regio's van de Unie en betreffende de ontwikkeling van de belangrijkste sociaal-economische indicatoren. De rapporteur is van mening dat de Commissie een verslag of studie zou moeten voorleggen over de gevolgen van de financieel-economische crisis voor de Europese regio's en met name de regio's van doelstelling 2, mede vanwege de uitermate negatieve impact op de werkloosheid en het concurrentievermogen.

Bijdrage van het regionaal beleid aan het aanpakken van de economische crisis in het kader van doelstelling 2

Sinds oktober 2008 heeft de Commissie een aantal maatregelen voorgesteld gericht op de versnelde toepassing van de programma's voor het cohesiebeleid 2007-2013, alsook op mobilisering van alle bronnen en middelen van dat beleid, teneinde de herstelinspanningen op nationaal en regionaal niveau direct en op doeltreffende wijze te ondersteunen. In het kader van het cohesiebeleid is in de periode 2007-2013 een bedrag van 55 miljard EUR beschikbaar voor steun aan het bedrijfsleven; een groot deel daarvan voor aanzwengeling van innovatie in het midden- en kleinbedrijf. Veel van de geplande activiteiten sluiten aan bij de directe behoeften in verband met het aanpakken van de huidige economische situatie en ook de problemen in de reële economie, hoewel het in eerste instantie ging om het boeken van langetermijnresultaten bij structurele problemen en niet om 'blusacties', die in principe onverenigbaar zijn met het beleid inzake overheidssteun.

Het is uitermate bemoedigend dat één van de belangrijkste doelstellingen van de "EU 2020"-strategie het aanboren van nieuwe bronnen van groei is die tegelijkertijd bijdragen aan meer sociale en territoriale cohesie in de EU, alsook het verbeteren van het regelgevend kader voor steun met het oog op territoriale cohesie. Er zij op gewezen dat territoriale cohesie een toegevoegde waarde oplevert voor de toename van het concurrentievermogen van de verschillende regio's en voor het bevorderen van betere voorwaarden voor ondernemerschap, ontwikkeling van het MKB en benutting van de vergelijkende voordelen van kleine en middelgrote ondernemingen.

Van de 64,3 miljard EUR die in 2010 voor duurzame ontwikkeling zijn bestemd, zijn 49,4 miljard EUR gereserveerd voor cohesie (een stijging van 2% ten opzichte van 2009) en 14,9 miljard EUR voor concurrentievermogen (een stijging van 7,9% ten opzichte van 2009, zie bijlage V). In het kader van de doelstelling van vergroting van het concurrentievermogen

van het MKB (het midden- en kleinbedrijf) is het onder andere de bedoeling om tussen nu en 2013 400.000 nieuwe banen te creëren (zie bijlage VI).

Daarnaast moet de strategie van de Commissie gericht op versnelling van de investeringen en vereenvoudiging van de programma's van het cohesiebeleid, in de vorm van aanbevelingen aan de lidstaten en wetgevings- en niet-wetgevingsmaatregelen, worden versterkt. De rapporteur stemt er mee in prioriteit toe te kennen aan de volgende drie onderwerpen: a) meer flexibiliteit voor de cohesieprogramma's, b) meer steun voor de regio's, en c) slimme investeringen in het kader van de cohesieprogramma's.

Op basis van een eerste beoordeling van de nationale strategische verslagen voor 2009 kan worden gesteld dat de lidstaten de door de Commissie voorgestelde instrumenten, middelen en maatregelen voor vereenvoudiging van het cohesiebeleid, met het oog op het aanpakken van de crisis en het verhogen van de operationele uitgaven, bijvoorbeeld 100% medefinanciering, inspelen op wijzigingen in de strategische richtsnoeren, assen en financiering van de operationele programma's, en het inspelen op vereenvoudigingen in de toepassingsprocedures, op sterk uiteenlopende wijze hebben gebruikt. De rapporteur is van oordeel dat hieruit nuttige conclusies kunnen en moeten worden getrokken. Hoewel het regionaal beleid geen beleid is van het 'blussen' van branden maar één van langetermijnplanning, vindt de rapporteur het uitermate belangrijk door te gaan met de keuze voor 'flexibiliteit', in combinatie evenwel met waarborgen betreffende goede controles ter voorkoming van fouten en fraude. Zo lijkt het beleid van de Commissie gericht op verruiming van de subsidiabiliteitsperiode van de operationele programma's 2000-2006 en op vereenvoudiging van de administratieve vereisten en procedures, en van het financiële beheer van de programma's, in belangrijke mate bij te dragen aan een zo groot mogelijke absorptie van alle in het kader van het cohesiebeleid beschikbare middelen.

Verder is het zo dat het beleid van 'prefinanciering' voor de programma's van het cohesiebeleid 2007-2013 voor verlichting heeft gezorgd, in die zin dat er voor investeringen in 2009 nu op korte termijn liquiditeit ten belope van 6,25 miljard EUR ter beschikking is gekomen in het kader van de door de lidstaten besloten financiële enveloppen. Daarnaast moet, voor het opvangen van het probleem van de kleiner wordende bijdrage van de nationale medefinanciering aan de programma's van doelstelling 2 (ten gevolg van het feit dat veel lidstaten problemen met hun overheidsfinanciën hebben), doorgegaan worden met de aanpak van de Commissie van '100% vergoeding', op verzoek van de lidstaten, en dat ondanks het feit dat een aantal lidstaten niet positief op deze mogelijkheid heeft gereageerd omdat zij vrezen in de toekomst (met het oog op de noodzakelijke snelle boekhoudkundige verrekening en het financiële evenwicht) geen 0% financiering te kunnen geven aan overige programma's.

De rapporteur stemt in met het beleid van steun voor grote projecten in de regio's (financiering van 50 miljoen EUR en hoger) zoals door de Commissie voorgesteld in 2009, en dringt aan op verhoging tot boven de 25% van de terbeschikking gestelde financiering middels JASPERS (Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions), teneinde te komen tot een snellere voorbereiding en tenuitvoerlegging van deze grote projecten, alsmede versnelling van de betalingen aan de lidstaten, in het bijzonder wat de programma's van doelstelling 2-regio's betreft. Wel moet dan akkoord worden gegaan met de wijzigingen van de uitvoeringsbepalingen gericht op vergroting van de flexibiliteit van de Structuurfondsen en met de aanpassing daarvan aan de speciale behoeften ten gevolg van de financieel-

economische omstandigheden.

Concluderend wijst de rapporteur nog eens op het grote belang van het cohesiebeleid, en op de noodzaak dit beleid in alle regio's voort te zetten en te intensiveren. Zij vindt dat met name de regio's van doelstelling 2 buitengewone aandacht verdienen, en dat de programma's voor die regio's een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het benutten van de vergelijkende voordelen en de mogelijkheden ter plaatse, in het bijzonder daar waar het gaat om groei en werkgelegenheid. Zij vindt tot slot dat dit doel gebaat is bij mobilisering en coördinatie van alle middelen en instrumenten van het cohesiebeleid.

Bijlage I

Regional Competitiveness and Employment	Lisbon Earmarking	Non earmarked	TOTAAL
	Decided OPs	Decided OPs	
FR	8.090.730.610	2.167.334.886	10.258.065.496
DE	7.736.411.732	1.672.869.936	9.409.281.668
ES	6.098.907.229	2.382.419.048	8.481.326.277
UK	6.193.002.023	785.385.815	6.978.387.838
IT	5.065.123.109	1.259.766.998	6.324.890.107
HU	984.291.129	1.027.938.064	2.012.229.193
NL	1.320.593.128	339.409.609	1.660.002.737
SE	1.407.260.632	218.831.256	1.626.091.888
FI	1.375.965.515	220.000.529	1.595.966.044
BE	1.190.483.947	234.690.665	1.425.174.612
AT	934.061.242	93.250.375	1.027.311.617
PT	663.811.932	276.822.334	940.634.265
IE	600.862.370	149.862.372	750.724.742
GR	310.481.234	327.895.468	638.376.702
CY	314.511.444	297.923.548	612.434.992
DK	457.388.655	52.188.584	509.577.239
SK	343.259.311	111.631.178	454.890.489
CZ	329.286.599	88.636.114	417.922.713
LU	43.923.978	6.563.354	50.487.332
19	43.460.355.819	11.713.420.133	55.173.775.952

Source DG Regional Policy European Commission

Bijlage II

Regional Competitiveness and Employment	55.173.775.952	
Guideline : Attractive places to invest and work	10.243.530.661	18,6%
Europees beleid inzake breedband	338.138.119	0.6%
Culture and social	1.665.052.335	3.0%
Energie	1.818.186.998	3.3%
Milieu	3.141.455.583	5.7%
Other Transport	1.906.550.931	3.5%
Spoorwegen	688.470.992	1.2%
weg	685.675.704	1.2%
Guideline : Meer kennis en innovatie voor groei	18.601.025.961	33,7%
Ondernemingszin	2.771.128.582	5.0%
ICT for citizens and business	1.967.684.202	3.6%
Innovation and RTD	11.383.859.843	20,6%
Other investments in enterprise	2.478.353.334	4.5%
Guideline : Meer en betere banen	22.077.051.433	40%
Capacity Building	462.938.707	0.8%
Human Capital	8.003.626.074	14,5%
Labour Market	7.967.735.368	14.4%
Sociale inclusie	5.642.751.284	10,2%
Guideline : Territorial Dimension	2.566.110.730	
Territorial Dimension	2.566.110.730	

Guideline : TA	1.686.057.166	
Technische bijstand	1.686.057.166	

Source DG Regional Policy European Commission

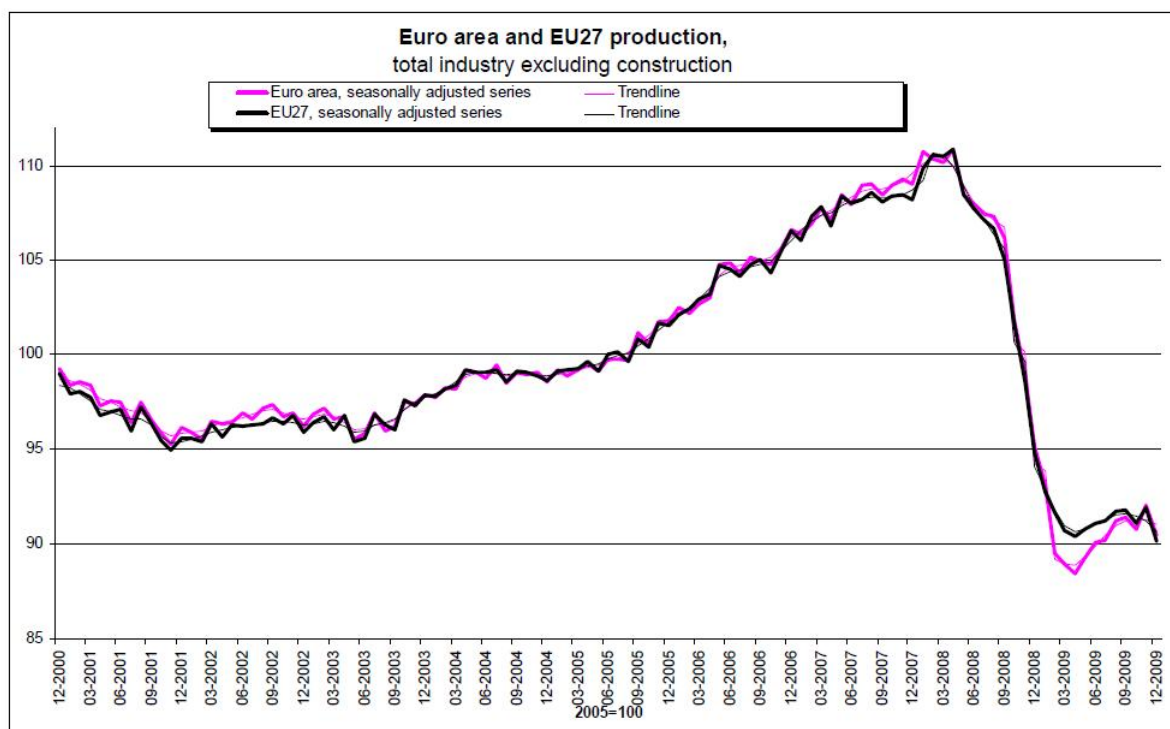
Bijlage III

Indicator	Period	Unit	Convergence	Transition	RCE	Remarks
Tertiary education attainment	2007	% of population 25-64	17	25	26	
Tertiary education attainment trend *	2000 - 2007	% point change	4.0	4.9	5.2	
Participation of adults aged 25-64 in education and training	2007	% of population 25-64	5.1	8.1	11.5	<i>excl. FR9</i>
Human capital intensity	2007	index EU27=100	95	92	104	
Human capital intensity trend*	2000 - 2007	index point change	1	6	-1	
Population aged 15-64 born in a non-EU27 country	2007	% of population 15-64	1.9	7.0	8.8	
Population aged 15-64 born in another EU27 Member State	2007	% of population 15-64	0.8	3.3	3.7	<i>excl. FR9 and IE</i>
Population aged 15-64 born in another country	2007	% of population 15-64	2.8	10.3	12.5	
Unemployment rate	2007	% of active population	9.2	8.4	6.1	
Unemployment rate trend	2000 - 2007	% point change	-4.6	-3.0	-0.5	
Arrivals in hotels	2006-07	Arrivals per capita	0.7	1.4	1.4	<i>excl. FR9, IE and SK</i>
Arrivals in hotels trend	2000-01 - 2006-07	% point change	0.16	0.2	0.11	
Core creative class	2006-07	% of population 15-64	5.4	6.9	8.3	
Core creative class trend *	2000-01 - 2006-07	% point change	1.1	0.9	1.0	<i>excl. FR9</i>
Broadband Access**	2008	% of households	32	43	57	
Productivity in industry and services (PPS)	2006	index EU27=100	63	90	113	
Productivity trend in industry and services	2000-2006	Average annual real productivity growth	1.94	1.27	0.94	
Authors of EPO patent applications	2004-2005	Inventors per million inhabitants	30	78	397	
Employment rate	2007	% of population 15-64	59	64	69	
Employment rate trend *	2000 - 2007	% point change	2.9	6.0	3.1	
GDP/head (PPS)	2006	index EU27=100	59	95	122	
GDP/head (PPS) trend	2000 - 2006	index point change	5.4	5.9	-4.4	
New foreign firms per million inhabitants	2005-07	Total new foreign firms per million inhabitants	268	62	225	
Change in new foreign firms per million inhabitants	2001-03 - 2005-07	Total new foreign firms per million inhabitants	118	-34	-18	
R&D expenditure in the business enterprise sector	2006 *	% of GDP	0.36	0.42	1.36	
R&D expenditure in the business enterprise sector trend	2000-2006(est.)	% points of GDP	0.04	0.08	0.01	<i>estimate excl. Région Wallonne, FR9, major parts of UK</i>

* excl. UKM5 & UKM6

** excl. FR9, DE5, DEC, UKD1, UKE1, UKK3, UKM5

Bijlage IV

Information provided by Eurostat

Bijlage V

Where EU money in 2010 could go

COMMITMENT APPROPRIATIONS BY HEADING	Billion €	% of total budget	% change from 2009*
1. Sustainable growth:	64.3	45.4	+3.3
<i>Competitiveness</i>	14.9	10.5	+7.9
<i>Cohesion</i>	49.4	34.9	+2.0
2. Preservation and management of natural resources:	59.5	42.0	+5.4
<i>Direct payments & market related expenditure</i>	43.8	31.0	+6.4
<i>Rural development, environment, fisheries</i>	15.7	11.0	+2.6
3. Citizenship, freedom, security and justice:	1.7	1.2	+10.5
<i>Freedom, Security and Justice</i>	1.0	0.7	+16.2
<i>Citizenship</i>	0.7	0.5	+2.8
4. The EU as a global player	8.1	5.7	+0.5
5. Administrative expenditure (for all EU institutions):	7.9	5.6	+3.8
<i>of which Commission</i>	3.6	2.5	+2.6
Total commitments	€ 141.5	100.0	+3.6
In % of EU-27 GNI	1.20		

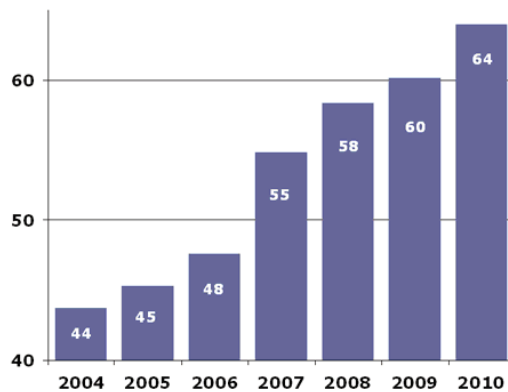
* Excluding the EU Solidarity Fund

Source DG Budget European Commission

Bijlage VI

Biggest investments to restore growth and jobs

Competitiveness, growth, jobs and cohesion
Budget heading 1 – in €bn

PEOPLE:
9m citizens to benefit from
European Social Fund in 2010

BUSINESS:
+400,000 jobs for SMEs by 2013

R&D:
€6.2bn for research in 2010

INFRASTRUCTURE:
25,000 km road built/rebuilt
by 2013

2010: Steady rise in funds for jobs and growth

Source DG Budget European Commission

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	3.6.2010
Uitslag eindstemming	+: 42 -: 0 0: 2
Bij de eindstemming aanwezige leden	François Alfonsi, Luís Paulo Alves, Sophie Auconie, Catherine Bearder, Jean-Paul Besset, Victor Boştinaru, John Bufton, Alain Cadec, Salvatore Caronna, Francesco De Angelis, Rosa Estaràs Ferragut, Elie Hoarau, Danuta Maria Hübner, Ian Hudghton, Filiz Hakaeva Hyusmenova, Seán Kelly, Evgeni Kirilov, Constanze Angela Krehl, Petru Constantin Luhan, Ramona Nicole Mănescu, Riikka Manner, Iosif Matula, Erminia Mazzoni, Miroslav Mikolášik, Franz Obermayr, Wojciech Michał Olejniczak, Markus Pieper, Tomasz Piotr Poręba, Monika Smolková, Georgios Stavrakakis, Nuno Teixeira, Michael Theurer, Michail Tremopoulos, Lambert van Nistelrooij, Kerstin Westphal, Hermann Winkler, Joachim Zeller
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Bairbre de Brún, Ivars Godmanis, Karin Kadenbach, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, László Surján, Sabine Verheyen
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 187, lid 2)	Emilio Menéndez del Valle